

CN 40

Loạt bài:

Ứng dụng khoa học để giảm ô nhiễm vùng nông thôn

Trái với lối suy nghĩ thông thường là môi trường tại các vùng nông thôn sẽ trong lành hơn thành thị, tập quán chăn nuôi và trồng trọt trong nhiều năm qua với tình trạng lạm dụng phân bón, thuốc trừ sâu, hóa chất... đã khiến tình trạng ô nhiễm “bủa vây” các vùng nông thôn, gây ảnh hưởng lớn đến đời sống của người dân. Muốn môi trường nông thôn thực sự trong lành trở lại, cần sự chung tay bảo vệ của cả người dân lẫn chính quyền.

Bài 1:

Dùng thuốc trừ sâu, phân bón vô tội vạ

Với gần 300 ngàn hécta cây trồng, mỗi năm ước tính nông dân Đồng Nai phải dùng hàng trăm ngàn tấn phân hóa học và thuốc trừ sâu. Lượng phân bón, thuốc trừ sâu khi sử dụng còn phát tán ra không khí, cháy ra các kênh rạch, sông suối gây ô nhiễm cho môi trường nông thôn.

Theo Sở Nông nghiệp- phát triển nông thôn, toàn tỉnh có 177,3 ngàn hécta cây trồng lâu năm và trên 122 ngàn hécta cây trồng hàng năm. Để tăng năng suất nông dân thường sử dụng nhiều loại phân bón hóa học như: NPK, lân, đạm, Kali, các loại phân bón lá... Tùy theo từng loại cây trồng, lượng phân hóa học phải dùng từ 0,3-4 tấn/hécta/năm. Ngoài ra, để phòng tránh dịch bệnh trên cây trồng mỗi năm các nhà vườn cũng phải phun xịt 5-12 lần thuốc trừ sâu, cá biệt lên đến 22-24 lần/năm.

Khủng hoảng thuốc trừ sâu

Những năm gần đây, biến đổi khí hậu ảnh hưởng trực tiếp đến các loại cây trồng trên địa bàn tỉnh khiến tình hình dịch bệnh phát triển nhiều. Để phòng và chống bệnh cho cây trồng nông dân đã phun xịt thuốc trừ sâu. Trong đó, có những loại cây trồng cho thu nhập cao, nông dân thường đầu tư lượng phân bón, thuốc trừ sâu bệnh rất lớn. Cụ thể như cây quýt vào thời điểm cây ra hoa, mang trái non có khi 1 tuần phun thuốc 2-3 lần. Vì thế số lần phun thuốc cho cây quýt hơn 20 lần/năm. Tương tự cây bưởi, thanh long, xoài, tiêu trên dưới 10 lần/năm. Theo các kỹ sư nông nghiệp tại các Trạm bảo vệ thực vật trên địa bàn tỉnh thì do thời tiết nên có rất nhiều loại sâu bệnh phát sinh trên cây trồng nên nông dân phần lớn phải dùng thuốc trừ sâu để phòng và trị bệnh.

Ông Nguyễn Đức Trí, ấp Cẩm Tân xã Xuân Tân (TX.Long Khánh) cho hay: “Những năm gần đây, cây sầu riêng rất dễ bị sâu bệnh tồi phải phun thuốc trừ sâu, dưỡng trái hơn 10 lần/năm để phòng, trị bệnh và giúp cây ra hoa kết trái đạt năng suất cao. Nếu không dùng thuốc trừ sâu, thuốc xử lý cây ra hoa đậu trái thì năng suất rất thấp”. Theo các nhà vườn vào mùa mưa phun thuốc trừ sâu xong gấp mưa lớn trôi hết sau đó lại phải xịt lại là chuyện không hiếm. Phun thuốc trừ sâu ngoài mùi phát tán ra môi trường không khí thì khi gấp mưa lớn còn bị rửa trôi ngầm vào đất hoặc tràn ra sông suối.

Ông Đỗ Ngọc Hải, ấp Hưng Bình xã Hưng Thịnh (huyện Trảng Bom), nói: “Gia đình tôi có 2 héc ta bưởi da xanh và 1 héc ta thanh long ruột đỏ. Đây là loại cây trồng cho

lợi nhuận cao nhưng đầu tư khá nặng. Lượng thuốc bảo vệ thực vật phải dùng cho 2 cây trồng này là hơn 10 lần/hécta/năm với số tiền xấp xỉ 100 triệu đồng/hécta/năm. Có đầu tư như vậy cây mới cho năng suất cao. Tuy nhiên tối hạn chế ảnh hưởng đến sức khỏe và môi trường bằng cách chọn những loại thuốc trừ bệnh độ độc vừa phải, trừ khi cây bị bệnh thật nặng mới dùng dùng loại thuốc có độ độc cao". Theo Cục Bảo vệ thực vật, có hơn 1.100 loại thuốc bảo vệ thực vật trong danh mục cho phép lưu hành trên toàn quốc. Nhưng vẫn còn những loại thuốc ngoài danh mục nhập khẩu trái phép vào Việt Nam vẫn đang được sử dụng và loại này rất khó kiểm soát được độ độc hại gây ảnh hưởng lớn đến thị trường thuốc bảo vệ thực vật.

Vào thời điểm độ ẩm cao về những khu vực nông thôn nơi có cây trồng phát triển dễ dàng gửi thấy mùi thuốc sâu nồng nặc vì các nhà vườn đang xịt thuốc cho cây. Bà Nguyễn Thị Hoa, xã Phú Xuân (huyện Tân Phú) nói: "Nhà tôi gần các rãy trồng sâu riêng, có những đợt các nhà vườn cùng phun thuốc trừ nấm bệnh mùi nồng nặc gửi nhiều váng vất cả đầu nên phải đóng cửa cả buổi hoặc đi nơi khác để tránh mùi thuốc". Phun xịt quá nhiều thuốc trừ sâu ảnh hưởng trực tiếp và nhiều nhất đến sức khỏe là các nhà vườn, sau đó mới đến môi trường nông thôn xung quanh.

Lạm dụng phân bón hóa học

Để tăng năng suất cây trồng, nông dân đã dùng nhiều phân hóa học để thúc cây phát triển nhanh. Tùy theo từng loại cây trồng nên lượng phân bón khác nhau ít khoảng 0,3-0,4 tấn/hécta/năm, nhiều 3-4 tấn/hécta/năm. Phân hóa học được nông dân sử dụng nhiều là ure, lân, kali, DAP...

Theo nghiên cứu của Tổ chức lương thực-nông nghiệp Liên hiệp quốc thì hiệu quả sử dụng phân bón hóa học của Việt Nam chỉ đạt khoảng 50%. Như vậy lượng phân bón còn lại đang bị thất thoát ra môi trường. Loại cây trồng nông dân đang lạm dụng nhiều phân hóa học hiện nay là thanh long, cây có múi.

Hầu hết các nhà khoa học trong nước đều cho rằng, nông nghiệp Việt Nam bị suy thoái ô nhiễm thủ phạm chính là lạm dụng phân bón và thuốc bảo vệ thực vật gây ra. Muốn có nền nông nghiệp an toàn, có thể xuất khẩu trực tiếp nông dân phải sản xuất theo hướng "nông nghiệp xanh", hạn chế dùng thuốc trừ sâu, phân hóa học.

Ông Đỗ Minh Phụng, áp Hưng Bình xã Hưng Thịnh (huyện Trảng Bom) chia sẻ: "Muốn cây thanh long ruột đỏ cho năng suất 22-25 tấn/hécta/năm thì sau mỗi lứa thu hoạch phải bổ sung phân bón 1 lần. Lượng phân hóa học dùng cho cây thanh long khoảng 3-4 tấn/hécta/năm". Tương tự, ông Nguyễn Thanh Liễu, áp 4 xã Hiếu Liêm (huyện Vĩnh Cửu) nói: "Tôi có 3 hécta cam, quýt, bưởi, lượng phân hóa học phải dùng cho loại cây

trồng này 3 tấn/héc ta/năm". Trong quy trình sản xuất thanh long ruột đỏ cho năng suất cao của Trung tâm Khuyến nông tinh cũng dùng 3-4 tấn phân hóa học/hécta/năm. Nhiều nhà vườn khác cũng đều khẳng định, nếu chỉ bón toàn phân hữu cơ cây trồng sẽ không cho năng suất cao như mong muốn. Vì vậy việc dùng phân hóa học tuy được các ngành chức năng khuyến cáo hạn chế nhưng các nhà vườn vẫn sử dụng khá nhiều.

Ông Nguyễn Công Tú, Phó chi cục trưởng Chi cục Trồng trọt- bảo vệ thực vật tinh, cho hay: "Hàng năm, chi cục đều phối hợp với các địa phương tổ chức nhiều lớp tập huấn cho nông dân về sản xuất an toàn. Trong đó khuyến cáo nông dân bón phân hóa học cẩn đối để giảm thất thoát ra ngoài làm đất chai cằn, ô nhiễm môi trường. Có những hộ thực

hiện tốt, nhưng cũng có những hộ vẫn còn dùng nhiều phân hóa học". So với bình quân chung cả nước lượng phân hóa học nông dân Đồng Nai dùng cho cây trồng thấp hơn nhưng vẫn còn nhiều. Trên từng loại cây trồng nông dân vẫn lạm dụng phân hóa học và ít dùng phân hữu cơ như: lúa, mía, bưởi, cam, quýt, thanh long...

Làm một phép tính nhanh với gần 300 ngàn hécta cây trồng thì mỗi năm nông dân trong tỉnh sẽ phải dùng trên 140 ngàn tấn phân hóa học. Như vậy lượng phân bón chưa hấp thụ hết đang thất thoát ra môi trường lên đến hàng chục ngàn tấn. Giá phân hóa học trên thị trường ure, kali từ 6,5-7,5 ngàn đồng/kg, DAP 10,5-11 ngàn đồng/kg nếu lạm dụng phân hóa học mỗi năm nông dân Đồng Nai sẽ mất vài trăm tỷ đồng. Bên cạnh đó còn gây ra các hệ lụy: giá thành sản phẩm bị đẩy cao, môi trường đất, nước bị ô nhiễm. Theo Viện Khoa học nông nghiệp Việt Nam, cách đây 20 năm 1 hécta cây trồng chỉ dùng trên 100 kg phân hóa học/năm nhưng hiện đã tăng lên 600 kg/hecta/năm. Mỗi năm Việt Nam sử dụng trên 10 triệu tấn phân bón các loại và có hàng triệu tấn đang thất thoát ra môi trường.

Phun thuốc trị bệnh cho cây tiêu ở xã Sông Trầu, huyện Trảng Bom.

Bài 2:

Vẫn khô vì ô nhiễm chăn nuôi, rác

So với những năm trước, ô nhiễm từ chăn nuôi của tỉnh đã giảm nhưng chất thải từ chăn nuôi vẫn còn phát tán mùi, làm ô nhiễm sông suối. Bên cạnh đó, thói quen vứt rác bừa bãi cũng làm ảnh hưởng lớn đến môi trường.

Theo Sở Tài nguyên- môi trường, trên địa bàn tỉnh hiện có 166 cơ sở chăn nuôi lớn thuộc quy mô đánh giá tác động môi trường và 46 ngàn cơ sở nhỏ lẻ. Với quy mô chăn nuôi đứng đầu cả nước nên lượng chất thải chăn nuôi phát sinh có ảnh hưởng lớn đến môi trường.

Ô nhiễm từ chăn nuôi

Hiện Đồng Nai có tổng đàn heo lớn nhất cả nước với 2,24 triệu con nên lượng chất thải từ chăn nuôi khá lớn đang là gánh nặng cho môi trường của tỉnh. Dù tỉnh đã rất mạnh tay trong việc xử lý các trang trại chăn nuôi gây ô nhiễm nhưng vẫn chưa giải quyết hết.

Ông Đặng Minh Đức, Giám đốc Sở Tài nguyên- môi trường cho biết: “Từ đầu năm đến nay, Sở đã tiến hành kiểm tra đối với 37 cơ sở chăn nuôi lớn có đánh giá tác động môi trường do tỉnh quản lý tính đến cuối năm 2017 chưa hoàn thành xây dựng hệ thống xử lý nước thải. Kết quả còn hơn 10 cơ sở chưa xây dựng hệ thống xử lý nước thải. Sở đã đề xuất xử lý nghiêm theo quy định hiện hành“. Cũng theo ông Đức ô nhiễm chăn nuôi đang là vấn đề khá bức xúc và tỉnh đang tập trung xử lý. Tuy nhiên với các hộ chăn nuôi nhỏ lẻ thì việc xả thải gây ô nhiễm vẫn rất khó kiểm soát.

Bà Lê Thị Phương, xã Gia Tân 1 (huyện Thống Nhất), nói: “Vùng này chăn nuôi heo nhiều nên lúc nào cũng nặng mùi hôi của phân heo. Những con suối đều đầy chất thải chăn nuôi đổ ra rất ô nhiễm”. Do phản ánh của nhiều người dân, đầu tháng 5-2018, Phó chủ tịch HĐND tỉnh Nguyễn Ngọc Tuấn đã đi kiểm tra tình hình ô nhiễm tại suối Reo xã Gia Tân 1. Đây là con suối chảy qua 5 xã rồi đổ vào hồ Trị An và nước thải chăn nuôi xả ra suối gây ô nhiễm nhiều năm. Ông Tuấn yêu cầu: “Huyện Thống Nhất và những nơi có chăn nuôi phát triển phải rà soát lại các trại chăn nuôi nhỏ lẻ do huyện quản lý. Xử lý nghiêm những trường hợp xả thải gây ô nhiễm vì Đồng Nai ở thượng nguồn sông Đồng Nai nên việc bảo vệ môi trường nguồn nước sông đặt lên hàng đầu”. Suối Reo đoạn gần đổ vào hồ Trị An có thác suối Reo rất đẹp có thể phát triển thành khu du lịch sinh thái, tỉnh đã có quy hoạch phát triển du lịch, nhưng nếu vẫn để nước thải chăn nuôi đổ ra gây ô nhiễm nặng thì không doanh nghiệp nào dám mạo hiểm đầu tư.

Theo Chi cục Bảo vệ môi trường, những trang trại chăn nuôi có đánh giá tác động môi trường do tỉnh quản lý đều được siết chặt việc bảo vệ môi trường. Những cơ sở vi phạm bị xử phạt hành chính đến 300-400 triệu đồng/lần và không khắc phục sẽ bị đình chỉ hoạt động. Hiện tỉnh yêu cầu các địa phương rà soát lại 2.500 trang trại chăn nuôi heo do huyện đánh giá tác động môi trường để có biện pháp quản lý chặt không cho xả thải gây ô nhiễm.

Những vùng có chăn nuôi heo phát triển thuộc địa bàn huyện Xuân Lộc, Cẩm Mỹ, Thống Nhất, Trảng Bom,...phản lớn người dân đều phản ánh tình trạng ô nhiễm mùi, nước sông, suối ô nhiễm. Khảo sát tại những khu vực trên hầu hết nước suối đều bị ô nhiễm nặng do chất thải từ chăn nuôi heo. Nhiều nơi người dân không dám lấy nước từ suối tưới cho cây trồng vì ngại nguồn nước ô nhiễm cây sẽ chết. “Năm trước vùng này khốn khổ vì suối bị nước thải nuôi heo từ các trang trại đổ ra. Vùng này hiếm nước ngầm nên dân phải dùng nước suối tắm, sinh hoạt nên bà con rất bức xúc. Hiện tình trạng ô nhiễm đã giảm nhưng vẫn còn làm ảnh hưởng đến đời sống, sản xuất của nhiều bà con”- ông Ngô Văn Cho, áp 2 xã Xuân Hòa (huyện Xuân Lộc) nói.

Vẫn còn vứt rác bừa bãi

Hiện nay, tình trạng xả rác bừa bãi ở vùng nông thôn vẫn còn khá nhiều, gây mất mỹ quan và ô nhiễm. Vào mùa mưa, rác sinh hoạt, rác thải trong sản xuất nông nghiệp đổ xuống sông suối làm ách tách dòng chảy gây ngập lụt cục bộ.

Bà Trần Thị Lan, xã Cẩm Đường (huyện Long Thành), cho biết: “Tuy cách ngày có người đi thu rác sinh hoạt nhưng vẫn có những người dân mang rác ra vứt trộm ở ven các đường lớn, bãi đất trống hoặc sông, suối. Khi mưa lớn rác theo nước trôi ra đường rất bẩn và chảy đầy các suối”. Sau những cơn mưa lớn, nhiều con suối, kênh rạch, mương thoát nước đầy rác không còn là chuyện lạ. Có những gia đình sống gần suối khi mưa lớn phải ra vớt rác nếu không rác cản dòng chảy nước dâng lên gây ngập khu vực lân cận.

“Trước đây, con suối này nước trong veo gia đình tôi thường lấy tưới cho cây cối xung quanh nhưng vài năm trở lại đây chất thải chăn nuôi, rác đổ ngập suối nên nước lúc nào cũng đen ngòm và hôi không ai dám dùng. Vào những ngày mưa lớn rác trôi đầy lòng suối qua những khúc thắt không thoát được dênh lên gây ngập gia đình tôi phải ra vớt rác lên”- bà Nguyễn Thị Thu, áp Độc Lập xã Giang Điền (huyện Trảng Bom) bày tỏ. Tại các khu vực nông thôn hiện đều có xe thu rác 1-3 ngày/lần và số tiền phải nộp cho thu gom, xử lý rác chỉ trên 20 ngàn đồng/hộ, song có những người dân vẫn giữ thói quen mang rác quăng ra ven đường, ven suối gây ảnh hưởng lớn đến môi trường vùng nông thôn.

Bên cạnh đó, nhiều bãi trung chuyển rác tại các địa phương còn để lộ thiên nên khi xe rác chưa kịp đến thu gom mùi hôi phát tán khiến người dân khá bức xúc.

Dòng nước suối Công An đen ngòm, đặc quánh vì chất thải từ các trại nuôi heo ở xã Hưng Thịnh (huyện Trảng Bom) đổ ra. Ảnh: G.An

Bài 3:

Để bảo vệ môi trường vùng nông thôn

Môi trường là 1 tiêu chí quan trọng trong xây dựng nông thôn mới, tỉnh đã đưa ra các giải pháp sản xuất nông nghiệp an toàn hạn chế dùng phân bón hóa học, thuốc bảo vệ thực vật gây hại cho môi trường, chăn nuôi theo mô hình khép kín. Môi trường nông thôn thời gian qua đã được cải thiện, nhưng muốn trở lên xanh, sạch, đẹp đòi hỏi cộng đồng cùng chung sức.

Theo UBND tỉnh, Đồng Nai đang dẫn đầu cả nước về phong trào xây dựng nông thôn mới nên môi trường nông thôn rất được chú trọng. Tại nhiều xã đã hình thành những

còn đường, khu dân cư sáng, xanh, sạch, đẹp và là điểm đến học tập của nhiều địa phương trên cả nước. Tuy nhiên vẫn còn những hạn chế trong sản xuất nông nghiệp, thói quen của người dân cần khắc phục.

Sản xuất an toàn

Sở Nông nghiệp- phát triển nông thôn giữ vai trò chủ đạo trong việc quản lý, chuyển giao khoa học kỹ thuật cho người dân để sản xuất an toàn, giúp nông nghiệp phát triển bền vững và hướng đến nền nông nghiệp sạch. Hiện ngành nông nghiệp có đầy đủ các quy trình sản xuất an toàn cho hầu hết các loại cây trồng có diện tích lớn trên địa bàn tỉnh. Nhiều mô hình chăn nuôi, trồng trọt sạch, thân thiện với môi trường được hướng dẫn để nông dân học hỏi, nhân rộng. Thế nhưng diện tích cây trồng có chứng chỉ VietGAP, GlobalGAP chưa chiếm vài phần trăm trong tổng diện tích cây trồng của toàn tỉnh.

Giám đốc Sở Nông nghiệp- phát triển nông thôn Huỳnh Thành Vinh, cho biết: “Ngành nông nghiệp đã đề ra một số giải pháp trọng tâm để phát triển nông nghiệp theo hướng bền vững trong đó tập trung tuyên truyền nâng cao nhận thức để người dân đồng tình áp dụng các biện pháp sản xuất an toàn góp phần nâng cao chất lượng nông sản, thực phẩm và bảo vệ môi trường vùng nông thôn”. Hiện toàn tỉnh có 3.350 trang trại chăn nuôi và trong đó 556 trang trại được cấp chứng nhận an toàn dịch bệnh. Những trang trại được cấp chứng nhận trên đều áp dụng các quy trình sản xuất sạch, thân thiện với môi trường. Đồng Nai có lợi thế là chăn nuôi theo hình thức trang trại tập trung ngày càng phát triển chiếm trên 70% nên việc kiểm soát ô nhiễm thuận lợi hơn so với chăn nuôi nhỏ lẻ.

Trên lĩnh vực trồng trọt, tinh tập huấn hình thành các Hợp tác xã, tổ hợp tác, câu lạc bộ sản xuất an toàn, sạch cung ứng sản phẩm cho chợ đầu mối thực phẩm Dầu Giây và các doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh. Đến thời điểm này toàn tỉnh có 33 ngàn hécta cây trồng lắp đặt hệ thống tưới tiết kiệm và bón phân qua đường ống. Áp dụng quy trình này các nhà vườn giảm được lượng phân bón hóa học bị thất thoát, tiết kiệm được nguồn nước ngọt. Bên cạnh đó, có mô hình trồng rau, cây ăn trái, cây công nghiệp theo hướng sạch đã giảm nửa lượng phân hóa học, thuốc bảo vệ thực vật nhưng năng suất chất lượng cây trồng vẫn được nâng lên.

Ông Phan Văn Minh, chủ trang trại quýt đường hơn 3 hécta ở xã Phú Lý (huyện Vĩnh Cửu) cho hay: “Vườn quýt của tôi chỉ dùng phân bón hữu cơ vi sinh và thuốc sinh học chi phí giảm 30-40% so với dùng phân hóa học và thuốc trừ sâu nhưng năng suất đạt 50 tấn/hecta/năm nên chi phí tôi vẫn lời 600- 700 triệu đồng/hecta/năm”. TS.Võ Mai, Phó chủ tịch Hội làm vườn Việt Nam lưu ý: “Nông sản của Việt Nam muốn đứng vững ở thị trường trong nước và xuất khẩu phải sản xuất theo hướng sạch hạn chế dùng phân hóa học thuốc bảo vệ thực vật và đảm bảo thời gian cách lý”. Sản xuất nông nghiệp sạch sẽ đem lại những lợi ích lớn là giữ được thị trường nội địa, xuất khẩu dễ dàng và bảo vệ môi trường vùng nông thôn trong lành.

Các ngành cùng vào cuộc

Bảo vệ môi trường vùng nông thôn là một trong những tiêu chí quan trọng để xét hoàn thành nông thôn mới. Do đó, các sở ngành, đoàn thể đều tham gia tuyên truyền, vận động người dân cùng thực hiện.

Bà Hoàng Thị Bích Hằng, Chủ tịch Hội Nông dân tỉnh, cho biết: “Trong thời gian qua Hội Nông dân các cấp thường xuyên nồng ghép chương trình bảo vệ môi trường nông

thôn vào các cuộc họp, tập huấn để nâng cao ý thức cho các hội viên. Tại nhiều cánh đồng, Hội đã phối hợp với những công ty sản xuất kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật đặt những thùng thu gom chai lọ, bịch đựng thuốc và định kỳ thu gom đem đi tiêu hủy hạn chế xả ra môi trường". Ngoài ra, Hội vận động nông dân ứng dụng các mô hình sản xuất an toàn, thu gom rác tại nơi công cộng, không xả rác bừa bãi... Tuy tình trạng ô nhiễm môi trường trong chăn nuôi, trồng trọt vẫn còn gây bức xúc ở một vài nơi nhưng về cơ bản môi trường nông thôn được cải thiện nhiều.

Theo Sở Tài nguyên- môi trường, giữa năm 2017, UBND tỉnh đã chỉ đạo các địa phương trong tỉnh triển khai những quy định về thu gom, vận chuyển và xử lý bao gói thuốc bảo vệ thực vật sau sử dụng. Đồng thời, xây dựng kế hoạch thu gom, tuyên truyền, hướng dẫn các hộ dân thu gom bao gói thuốc bảo vệ thực vật để ký hợp đồng với đơn vị vận chuyển và xử lý. Do đó, việc xả bao gói thuốc bảo vệ trực tiếp ra môi trường đã giảm hẳn.

Theo Chủ tịch Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Huỳnh Văn Tới, chương trình bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu được MTTQ cấp tỉnh, huyện, xã lồng ghép triển khai đến người dân, các tổ chức tôn giáo, tín ngưỡng. Qua các cuộc vận động người dân đã tham gia xây dựng các tuyến đường sáng-xanh-sạch-đẹp, gắn với phong trào "Toàn dân bảo vệ môi trường". Cụ thể tại xã Bảo Quang (TX. Long Khánh) và một số xã huyện Xuân Lộc đã hình thành các con đường trải nhựa, bê-tông, 2 bên trồng hoa trông sạch và đẹp. Ông Nguyễn Đức Thạnh, Phó bí thư thường trực Thị ủy Long Khánh cho biết: "Thị xã đã hình thành được những con đường sáng, xanh, sạch đẹp ở một số xã, những khu vườn kiểu mẫu được một số lãnh đạo trung ương khen tặng không kém gì các vùng nông thôn châu Âu. Long Khánh đang

tiếp tục nhân rộng các mô hình này".

Phó chủ tịch UBND tỉnh Võ Văn Chánh, nhận định: "Môi trường nông thôn ở Đồng Nai đã được cải thiện tốt hơn, nhưng vẫn chưa được như mong muốn. Tình trạng ô nhiễm trong chăn nuôi, sử dụng nhiều thuốc bảo vệ thực vật vẫn còn diễn ra". Cũng theo ông Chánh muốn môi trường nông thôn thực sự trong lành, chính quyền địa phương làm tốt công tác quản lý, người dân chấp hành nghiêm các quy định về bảo vệ môi trường trong chăn nuôi, trồng trọt bằng cách áp dụng những quy trình sản xuất sạch, theo hướng hữu cơ sử dụng các loại phân bón, thuốc bảo vệ thực vật ít gây hại cho môi trường.

Bảo vệ môi trường nông thôn đối tượng được thụ hưởng nhiều nhất là những người dân sống tại vùng nông thôn. Vì thế, khi người dân đồng lòng cùng thực hiện các biện pháp bảo vệ môi trường trường trong sản xuất, thay đổi thói quen không vứt rác bừa bãi thì môi trường nông thôn chắc chắn sẽ trong lành hơn.